

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA XUẤT BẢN – PHÁT HÀNH**

**NHU CẦU SỬ DỤNG SÁCH ĐIỆN TỬ CỦA SINH
VIÊN TẠI HÀ NỘI**

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

Giảng viên hướng dẫn: Tiến sĩ Đỗ Thị Quyên

Sinh viên thực hiện: Lê Thị Yến

Lớp: PH 26A

HÀ NỘI – 2011

MỤC LỤC

LỜI MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	8
2. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	11
3. Mục đích nghiên cứu.	11
4. Phương pháp nghiên cứu.	12
5. Ý nghĩa khoa học và ý nghĩa thực tiễn.....	12
CHƯƠNG I: MỘT SỐ VẤN ĐỀ CHUNG VỀ SÁCH ĐIỆN TỬ VÀ NHU CẦU SỬ DỤNG SÁCH ĐIỆN TỬ	13
1.1. Nhận thức chung về SĐT và xuất bản SĐT.	13
1.1.1 <i>Khái niệm SĐT</i>	13
1.1.2 <i>Phân loại sách điện tử</i>	14
1.1.3 <i>Đặc trưng của sách điện tử</i>	15
1.1.4 <i>Ưu điểm và nhược điểm của việc sử dụng sách điện tử</i>	20
1.1.4.1 <i>Ưu điểm</i>	20
1.1.4.2 <i>Nhược điểm</i>	24
1.2. Nhu cầu sử dụng sách điện tử.	29
1.2.1 <i>Khái niệm về nhu cầu</i>	29
1.2.2 <i>Khái niệm về nhu cầu sách điện tử</i>	32
1.2.3 <i>Phân loại nhu cầu sách điện tử</i>	33
1.2.4 <i>Ý nghĩa của việc nghiên cứu nhu cầu sách điện tử đối với doanh nghiệp</i>	34
CHƯƠNG II: THỰC TRẠNG NHU CẦU SỬ DỤNG SÁCH ĐIỆN TỬ CỦA SINH VIÊN TẠI HÀ NỘI HIỆN NAY	38
2.1. Các nhân tố ảnh hưởng đến nhu cầu sử dụng sách điện tử của sinh viên tại Hà Nội hiện nay.....	38

2.1.1. Đời sống kinh tế, văn hóa xã hội của Hà Nội trong năm 2010 và quý I năm 2011.	38
2.1.1.1. Đời sống văn hóa của Hà Nội.	38
2.1.1.2. Đời sống kinh tế Hà Nội.	41
2.1.2. Sự phát triển của ngành công nghệ thông tin.	43
2.1.3. Giáo dục trong trường đại học.	47
2.1.4. Chính sách điều luật của nhà nước.	51
2.1.5. Các doanh nghiệp tham gia thị trường sách điện tử.	54
2.1.6. Bản thân các sinh viên tại Hà Nội.	54
2.2. Thực trạng sử dụng sách điện tử của sinh viên tại Hà Nội hiện nay.	55
2.2.1. Các nhà cung cấp sách điện tử.	55
2.2.1.1. Doanh nghiệp hoặc cá nhân cung cấp sách điện tử với mục đích kinh doanh.	55
2.2.1.2. Tổ chức xã hội hoặc cá nhân cung cấp sách điện tử với mục đích không kinh doanh.	61
2.2.2 Phương tiện sinh viên Hà Nội dùng để thỏa mãn nhu cầu sử dụng sách điện tử.	64
2.3. Nhu cầu sử dụng sách điện tử của sinh viên tại Hà Nội.	67
2.3.1. Kết quả của phiếu điều tra.	67
2.3.2. Nhận xét về kết quả phiếu điều tra.	71
2.4. Những vấn đề đặt ra trong nhu cầu sử dụng sách điện tử của sinh viên tại Hà Nội hiện nay.	75
CHƯƠNG III: CÁC GIẢI PHÁP THÚC ĐẨY NHU CẦU SỬ DỤNG SÁCH ĐIỆN TỬ CỦA SINH VIÊN TẠI HÀ NỘI.	81
3.1. Giải pháp đề xuất đối với Nhà Nước.	81
3.2. Giải pháp đề xuất với các cơ quan quản lý.	83
3.3. Giải pháp đề xuất đối với nhà trường.	83

3.4. Giải pháp đề xuất đối với các bạn sinh viên tại Hà Nội.....	84
3.5. Giải pháp đề xuất đối với các doanh nghiệp sản xuất kinh doanh sách điện tử.....	85
3.6. Giải pháp đề xuất đối với thư viện.....	87
KẾT LUẬN	88
TÀI LIỆU THAM KHẢO	85

LỜI MỞ ĐẦU

Loài người chúng ta đã tồn tại và phát triển trên trái đất được trên dưới 5 triệu năm, đồng thời với quá trình này là sự lao động miệt mài, sự trau dồi, chuyển giao, tiếp nối, phát huy các tri thức về tự nhiên, con người và xã hội từ cá nhân này sang cá nhân khác, từ xã hội này sang xã hội khác, từ thế hệ này sang thế hệ khác. Các thành tựu (cả vật chất và tinh thần) mà con người phát minh, phát hiện ra cùng sự sống của mình luôn khiến con người phải ngạc nhiên và tự hào, điều đó cũng là động lực, nền tảng để cho một xã hội tốt đẹp tiến bộ, phát triển hơn xã hội trước. Cuộc cách mạng khoa học kỹ thuật thế kỉ 20 đã đem lại cho loài người những thành tựu khó ngờ: các phương pháp sản xuất ra giấy ngày càng rẻ tiền và năng suất hơn, đi cùng với ngành sản xuất giấy là các ngành in, xuất bản, phát hành, các phương tiện truyền thông đại chúng bắt đầu hình thành và phát triển hết sức phong phú và đa dạng. Một phân quan trọng khác là sự phát triển vượt bậc của các sản phẩm công nghệ thông tin, ảnh hưởng đến mọi mặt của đời sống hiện tại cũng như tương lai. Ngành khoa học này đã phát triển với một tốc độ làm cho chúng ta phải ngạc nhiên, sự ra đời của máy vi tính, rồi mạng truyền thông có dây, rồi không dây đã thay đổi hầu hết bộ mặt của xã hội chỉ trong vòng một thế kỉ. Trong chưa đầy 30 năm cuối của thế kỉ 20, chất liệu điện tử đã được đưa vào công nghệ sản xuất, lưu giữ và phân phối sách. Sự số hóa tri thức ban đầu là ở lĩnh vực âm nhạc, lĩnh vực báo chí, đầu thế kỉ 21 này là sự số hóa các ấn phẩm dưới dạng sách. Một quan niệm sách hoàn toàn mới xuất hiện: “sách điện tử”.

Dù Việt Nam ta là một đất nước đang phát triển, nhưng chúng ta lại là một trong các đất nước có tốc độ phát triển, phổ cập Internet hàng đầu trên thế giới. Trong vòng 2 năm gần đây máy vi tính, điện thoại cùng các thiết bị không dây khác đã có mặt ở Việt Nam khá phổ biến. Đây là một điều kiện hết

sức thuận lợi, khả quan cho việc kinh doanh sản phẩm điện tử còn khá mới mẻ này. Sách điện tử là một ngành còn quá non trẻ với các nhà xuất bản, phát hành nước ta. Với cá nhân em hiểu biết về sách điện tử còn nhiều hạn chế, nhưng do lòng ham học hỏi và mong muốn một ngày không xa ngành sách điện tử là một lĩnh vực kinh tế có địa vị nhất định trong các ngành kinh tế trong, ngoài nước nên em mạnh dạn lựa chọn đề tài cho bài luận văn về sách điện tử với tên gọi: “Nhu cầu sử dụng sách điện tử của sinh viên tại Hà Nội” để tìm hiểu chung về hoạt động kinh doanh, sử dụng, nhu cầu về sách điện tử tại nước ta trong những năm gần đây.

Bài báo cáo luận văn của em gồm 3 phần:

Phần 1: phần giới thiệu đề tài: giới thiệu khái quát về đề tài.

Phần 2: phần nội dung gồm:

Chương I . Khái quát về sách điện tử và nhu cầu sách điện tử.

Nội dung chính của chương này là đi vào nghiên cứu, giới thiệu những lý thuyết cơ bản liên quan đến sách điện tử. Nêu quá trình hình thành và thuận lợi, khó khăn của kinh doanh sách điện tử nói chung .

Chương II. Nhu cầu sách điện tử của sinh viên tại Hà Nội hiện nay.

Nội dung của chương nhằm nói những hiểu biết của em về nhu cầu sách điện tử của sinh viên tại Hà Nội hiện nay sau một thời gian nghiên cứu.

Chương III. Nhận xét chung, các giải pháp để thúc đẩy nhu cầu sử dụng sách điện tử của sinh viên tại Hà Nội.

Nêu lên nhận xét chung về nhu cầu sử dụng sách điện tử của sinh viên trên địa bàn Hà Nội, qua đó nêu một số đề xuất nhằm thúc đẩy nhu cầu này phát triển một cách lành mạnh.

Để hoàn thành luận văn này em xin chân thành cảm ơn Tiến sĩ Đỗ Thị Quyên đã trực tiếp hướng dẫn tận tình để em có thể hoàn thành bài luận văn tốt nhất có thể. Em cũng xin chân thành cảm ơn các cán bộ cũng như những

thành phần cá nhân đã tham gia vào việc cung cấp và đóng góp những ý kiến cho bài nghiên cứu của em được hoàn chỉnh và thực hiện đúng tiến độ.

Mặc dù đã cố gắng rất nhiều, song em là sinh viên, năng lực và kiến thức còn nhiều hạn chế nên bài nghiên cứu sẽ có nhiều thiếu sót. Vì thế em rất mong nhận được những ý kiến đóng góp của các thầy cô và của các bạn để bài luận văn của em được hoàn thiện, chính xác hơn.

Em xin chân thành cảm ơn!

Hà Nội, ngày 20 tháng 05 năm 2010

Lê Thị Yến.

1. Tính cấp thiết của đề tài.

Thứ 1, *Vai trò của nhiều sản phẩm sử dụng chất liệu điện tử (trong đó có sách điện tử) được coi như một phương tiện giao tiếp trong xã hội ngày nay.* Phương tiện giao tiếp của mỗi xã hội chính là cách thức, phương tiện, công cụ để con người trong xã hội đó có thể chuyển tải, tiếp nhận, lưu trữ thông tin, tri thức. Ví dụ: trong thời đại trước, chất liệu lưu giữ, chuyển giao, tiếp nhận các tri thức có trong một cuốn sách là giấy, các cuốn sách này có thể được bảo vệ, lưu lại cho thế hệ sau ngay cả khi tác giả của cuốn sách đó đã mất, và những điều mà tác giả muốn gửi đến bạn đọc thì vẫn lưu lại qua các trang giấy. Trong thời đại ngày nay sự phát triển về các ứng dụng liên quan đến chất liệu điện với tốc độ cao đã đưa chất liệu này với những cuốn sách ở dạng khác hoàn toàn về mặt công nghệ so với các cuốn sách giấy. Vai trò của ngành này tác động lên mọi mặt đời sống xã hội đang ngày một in đậm hơn. Cho đến nay các sản phẩm liên quan đến chất liệu điện tử (cụ thể trong phần em tìm hiểu là sách điện tử) đã có một vị thế nhất định trong thế giới sách của loài người. Và các cuốn sách điện tử này được nhiều cá nhân, tổ chức đánh giá là một phương tiện chuyển giao, lưu trữ, tiếp nhận tri thức đặc biệt quan trọng trong tương lai. Giai đoạn này đang là thời kỳ chuyển giao giữa sách giấy và sách điện tử (hay là sự chuyển giao giữa chất liệu giấy và chất liệu điện tử). Việt Nam ta muốn hoà nhập cùng sự phát triển chung của thế giới, con đường chúng ta đi là bắt kịp sự tiến bộ của các ứng dụng trong những phương tiện giao tiếp, đặc biệt các thành tựu của thế giới về sách điện tử.

Thứ 2, *Sự giao lưu văn hóa và tốc độ giao lưu văn hóa đang được ra tăng mạnh.* Bởi sự tăng trưởng của trong thời đại cập nhật thông tin này, tốc độ phát triển các ứng dụng của công nghệ thông tin đã mang lại khả năng cung cấp, tiếp nhận thông tin từ nhiều chiều và cập nhật từ mọi lĩnh vực của đời sống (thông tin văn hóa, kinh tế, chính trị ở nhiều nơi trên thế giới được).

Mỗi người trong nước chỉ cần một thiết bị nối mạng Internet có thể tiếp nhận được rất nhiều thông tin từ nhiều phía khác nhau. Điều đó thúc đẩy nhu cầu tìm hiểu, tiếp thu, xác thực thông tin hơn. Sự tác động giữa các thông tin nhận được kết hợp với đời sống thực tại sẽ xảy ra quá trình biến đổi lối suy nghĩ, nhận thức, từ đó dẫn đến thay đổi hành động, việc làm của các cá nhân. Đây chính là yếu tố giao lưu văn hóa. Và thông tin nhanh nhạy là nguyên nhân để tốc độ giao lưu, sức lan tỏa của quá trình giao lưu văn hóa tác động nhanh, mạnh ở phạm vi rộng hơn. Nhu cầu đọc sách vì thế mà ngày càng ra tăng. Ngoài ra thời gian càng ngày càng được trú trọng hơn, nhu cầu đọc sách khi nào có thời gian rồi, tại hầu hết các địa điểm đang gia tăng mạnh.

Thứ 3, Tốc độ phát triển Internet ở nước ta cao. Vì thế cơ hội cho ngành sách điện tử phát triển là rất lớn. Việt Nam ta luôn trong top 20 quốc gia có số lượng người truy cập Internet nhiều nhất thế giới. Tốc độ tăng trưởng của số liệu này thể hiện qua thống kê của Trung tâm Internet Việt Nam như sau:

Năm 2008: 24,4 % dân số.

Năm 2009: 26,55 % dân số.

Năm 2010: 31,11 % dân số.

Tháng 1 năm 2011: 31,5 % dân số.

Tháng 2 năm 2011: 31,9 % dân số.

Tháng 3 năm 2011: 32,18 % dân số.

Đây là một con số hết sức ấn tượng.

Không chỉ vậy, vào tháng 4 – 2011 vừa qua, Cimigo Netcitizens đã công bố trên website cimigo.vn của mình tình hình sử dụng Internet của Việt Nam cho chúng ta những con số đáng quan tâm:

+ Đứng thứ 8 trong bản đồ Internet khu vực về số người sử dụng Internet khu vực châu Á.

+ Đứng thứ nhất về tốc độ phát triển về số người sử dụng Internet trong khu vực châu Á.

Điều này cũng nói lên một thực tế là sự phát triển về nhu cầu sử dụng sách điện tử là điều không thể tránh khỏi trong tương lai gần ở nước ta. Sự phát triển nhanh, mạnh về công nghệ thông tin là nền tảng để sách điện tử phục vụ người Việt Nam nói chung và sinh viên tại Hà Nội nói riêng ngày càng chất lượng hơn.

Thứ 4, Người Việt sử dụng Internet nhiều nhất là học sinh, sinh viên. Cũng theo báo cáo của Cimigo Netcitizens tháng 4 - 2011, mức độ sử dụng Internet phân theo độ tuổi ở Việt Nam như sau như sau:

15 – 24 tuổi: 95 %.

25 – 35 tuổi: 67 %.

35 – 49 tuổi: 32 %.

50 – 64 tuổi: 18 %.

Đối tượng sử dụng Internet nhiều nhất là đối tượng học sinh, sinh viên, tiếp theo sau thuộc độ tuổi 25 – 35 tuổi. Do vậy tìm hiểu về nhu cầu sử dụng sách điện tử của học sinh, sinh viên đang bức thiết đối với xã hội ta.

Thứ 5, Nhu cầu học tập nâng cao tri thức trong xã hội đang ngày càng ra tăng. Điều này đã được Đảng và nhà nước đánh giá đúng đắn qua chính sách “giáo dục là quốc sách hàng đầu”. Một trong các chính sách để đầu tư cho giáo dục trong tương lai nhà nước ta đã khuyến khích giáo viên, giảng viên, học sinh, sinh viên sử dụng giáo trình điện tử (một dạng sách điện tử), sự cập nhật, đa dạng và đầy đủ tiện lợi, chi phí thấp hơn sách giấy (hay tài liệu giấy nói chung) đã được sự quan tâm của đông đảo thầy cô, học sinh, sinh viên. Những lợi ích đó nhiều cá nhân nhận thấy và khiến nhu cầu về sách điện tử trong giới trẻ Việt Nam ra tăng mạnh. Tỷ lệ sử dụng Internet ở trường học năm 2009: 5 %, năm 2010: 15 %. (Citigo Netcitizens).

Như vậy tỉ lệ sử dụng Internet tại trường học ở nước ta đã ra tăng tới 10 %, trong khi các năm trước độ gia tăng này là không cao, điều này do yêu cầu thực tế và các chính sách của Nhà nước.

Trong khi đó ngành sách điện tử ở nước ta còn quá non trẻ, thiếu nhiều yếu tố về vốn, nhân lực, hành lang pháp lý để phát triển ngành.

Vì các lí do trên mà việc nghiên cứu về “Nhu cầu sử dụng sách điện tử của sinh viên tại Hà Nội” vấn đề quan trọng và bức thiết.

2. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.

- Đối tượng nghiên cứu: sách điện tử được người sử dụng đọc trực tiếp trên website hoặc tải về máy vi tính để đọc.

- Phạm vi nghiên cứu: sinh viên học đại học tại Hà Nội. Trong đó em lựa chọn các trường đại học sau cho bài nghiên cứu của mình:

Trường đại học Bách Khoa Hà Nội.

Trường đại học Khoa Học Tự Nhiên, đại học Quốc gia Hà Nội.

Trường đại học Văn hóa Hà Nội.

Trường đại học Ngoại Thương Hà Nội.

Trường đại học Hà Nội.

- Thời gian nghiên cứu: từ 16 – 2 – 2011 đến ngày 19 – 5 – 2011.

3. Mục đích nghiên cứu.

Nghiên cứu sự phát triển của sách điện tử trong nước ta. Đề tài nhằm:

- Góp phần giúp chính cá nhân em và các cá nhân khác tiếp xúc với bài nghiên cứu này có cái nhìn đầy đủ hơn về sách điện tử và nhu cầu sử dụng sách điện tử của sinh viên tại Hà Nội.

- Qua đó đưa ra những đề xuất và định hướng để thúc đẩy nhu cầu phát triển sách điện tử một cách lành mạnh tại Hà Nội nói riêng và tại Việt Nam nói chung trong tương lai.

4. Phương pháp nghiên cứu.

Trong bài em đã sử dụng một số phương pháp nghiên cứu sau:

- Phương pháp quan sát trực tiếp: Quan sát việc sử dụng sách điện tử của mọi người xung quanh mình và những nơi công cộng.
- Phương pháp nghiên cứu tài liệu tham khảo: Những tài liệu liên quan.
- Phương pháp điều tra qua bảng hỏi trực tiếp, hoặc qua mạng gửi mail trên Internet.
- Phương pháp phân tích, tổng hợp.
- Phương pháp duy vật biện chứng và duy vật lịch sử Mác - Lê Nin.

5. Ý nghĩa khoa học và ý nghĩa thực tiễn.

- Tạo ra một cái nhìn đầy đủ và khái quát hơn về nhu cầu sử dụng sách điện tử của sinh viên tại Hà Nội hiện tại.
- Đề xuất một số giải pháp thiết thực và hiệu quả để sách điện tử phát triển một cách tích cực và đến gần với người sử dụng hơn.
- Bổ sung và thống kê vào nguồn tài liệu cho các bạn sinh viên, cá nhân đang nghiên cứu về mảng đề tài này.
- Đóng góp ý kiến cho những doanh nhân tham gia vào việc sản xuất cũng như kinh doanh mặt hàng sách điện tử trên thị trường Hà Nội cũng như Việt Nam.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. dantri.com.vn.
2. vnexpress.net.
3. gso.gov.vn.
4. idc.com.vn.
5. trustvn.org.vn
6. cimigo.vn.
7. vnnic.vn.
8. baomoi.com.
9. vista.gov.vn
10. Từ điển tiếng Anh rút gọn, NXB Oxford, 2001.
11. Từ điển thuật ngữ viễn thông, NXB Bưu điện, 2008.
12. Từ điển Cambridge Advanced Learner's, NXB Cambridge, 2008.
13. Từ điển Anh – Việt, Viện ngôn ngữ học, NXB TP Hồ Chí Minh, 2002.
14. Từ điển tâm lí, Nguyễn Khắc Viện, NXB Văn hóa thông tin, 2001.
15. Đại cương phát hành, xuất bản, Phạm Thị Thanh Tâm, NXB Hà Nội, 2002.
16. Luật xuất bản năm 2004, sửa đổi bổ sung năm 2008.
17. Sách điện tử và công nghệ tạo sách điện tử. Nguyễn Văn Tuấn. VHTT, 2008.
18. Khóa luận tốt nghiệp: Nhu cầu đọc sách văn học nghệ thuật của sinh viên Hà Nội hiện nay, Nguyễn Thị Thúy Phương, lớp PH25A, 2010.
19. Khóa luận tốt nghiệp: Thị trường Ebook tại Hà Nội 2008 – 2009, Trần Thu Giang, lớp PH25A, 2010.
20. Nghiên cứu khoa học: Sự phát triển của sách điện tử tại Việt Nam hiện nay, Nguyễn Đình Toàn, Lê Thị Yến, lớp PH26A, 2009.